

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU U
ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI**

Banja Luka, maj 2019. godine

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU U
ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Član 1.

U Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 30/10 i 102/12) u članu 1. poslije riječi: „uređuju se“ dodaju se riječi: „poslovi u oblasti zapošljavanja,“.

Član 2.

Član 3. mijenja se i glasi:

„Poslovi u oblasti zapošljavanja su:

- a) posredovanje u zapošljavanju,
- b) javno obavještanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja,
- v) profesionalna orijentacija i savjetovanje o planiranju karijere,
- g) stručno osposobljavanje i priprema za zapošljavanje,
- d) sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja,
- đ) izdavanje dozvola za rad strancu i licu bez državljanstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje zapošljavanje stranaca i lica bez državljanstva,
- e) sprovođenje drugih poslova usmjerenih na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti u skladu sa ovim zakonom i propisima koji se donose u skladu sa ovim zakonom.“

Član 3.

Član 4. mijenja se i glasi:

„(1) Nezaposlenim licem u smislu ovog zakona smatra se lice prijavljeno na evidenciju Zavoda, starosti od 15 do 65 godina, sposobno ili ograničeno sposobno za rad koje nije u radnom odnosu, aktivno traži posao i raspoloživo je za rad.

(2) Nezaposleno lice aktivno traži zaposlenje ako ispunjava obaveze po ovom zakonu i individualnom planu zapošljavanja koji sačinjava Zavod.

(3) Nezaposleno lice raspoloživo je za rad ako se odaziva na svaki poziv Zavoda radi pripreme za zapošljavanje i posredovanje u zapošljavanju, ukoliko nije objektivno spriječeno da prihvati ponuđeno zaposlenje i rad.

(4) Pod objektivnim okolnostima koje nezaposleno lice mogu da spriječe da prihvati ponuđeno zaposlenje i rad naročito se smatraju: privremena spriječenost za rad zbog povrede ili bolesti, briga o bolesnom članu porodičnog domaćinstva, udaljenost mjesta rada od prebivališta radnika, neodgovarajuće kvalifikacije za rad i drugo.

(5) Lice koje aktivno traži zaposlenje, u smislu ovog zakona, smatra se i zaposleno lice koje traži promjenu zaposlenja u skladu sa svojom stručnom spremom.

(6) Nezaposlenim licem, u smislu ovog zakona, ne smatra se učenik, redovni student, nosilac komercijalnog poljoprivrednog gazdinstva u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast

poljoprivrede, penzionisana lica, lica kojima prava iz radnog odnosa miruju i vlasnik ili suvlasnik više od 51% udjela u pravnom subjektu koji obavlja profitnu djelatnost.“

Član 4.

Član 9. stav 1. mijenja se i glasi:

„Upravni odbor Zavoda (u daljem tekstu: Upravni odbor) ima pet članova uključujući i predsjednika odbora, od kojih tri člana imenuje osnivač na osnovu postupka javne konkurencije, vodeći računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova, a po jednog člana imenuju reprezentativni sindikati i reprezentativne organizacije poslodavaca organizovane na nivou Republike.“

Član 5.

U članu 13. u stavu 5. broj: „4“ zamjenjuje se brojem: „3“.

Član 6.

Poslije člana 13. dodaje se novi član 13a. koji glasi:

„Član 13a.

(1) Agencija je dužna da:

a) poslove posredovanja u zapošljavanju vrši u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje pravnih lica,

b) obavijesti Ministarstvo o svim okolnostima koje mogu da utiču na ispunjavanje uslova za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju, u roku od 15 dana od dana nastanka tih okolnosti,

v) obavijesti Ministarstvo o prestanku obavljanja djelatnosti posredovanja u zapošljavanju, u roku od osam dana od dana prestanka obavljanja djelatnosti.

(2) Ministar po zahtjevu Agencije, po prijavi nadležnog inspektora ili po službenoj dužnosti, u slučajevima nepoštivanja obaveza iz stava 1. ovog člana, donosi rješenje kojim se ukida rješenje iz člana 13. stav 3. ovog zakona i briše Agenciju iz Registra pravnih i fizičkih lica kojima je izdato rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.“

Član 7.

U članu 23. stav 1. mijenja se i glasi:

„Zavod učestvuje u realizaciji programa zapošljavanja koji finansira Republika, a može učestvovati u realizaciji programa koji finansiraju nadležni organi Bosne i Hercegovine, druge države, kao i domaće ili međunarodne organizacije i drugi donatori.“

Član 8.

U članu 35. stav 2. briše se.

Član 9.

Član 36. mijenja se i glasi:

„(1) Nezaposleno lice kojem je u smislu propisa o radu prestao radni odnos bez njegovog zahtjeva, saglasnosti ili krivice, a koje je provelo najmanje osam mjeseci neprekidno u osiguranju od nezaposlenosti u posljednjih 12 mjeseci, ili 12 mjeseci sa prekidima u osiguranju od nezaposlenosti u posljednjih 18 mjeseci ima pravo na:

- a) novčanu naknadu
- b) zdravstveno osiguranje i
- v) penzijsko i invalidsko osiguranje.

(2) Pravo iz stava 1. ovog člana, pod istim uslovima, pripada i licu koje je trajno prestalo da obavlja samostalnu djelatnost u skladu sa propisima kojima je uređena oblast penzijsko invalidskog osiguranja i oblast doprinosa i odjavilo se sa obaveznih vidova osiguranja.

(3) Prekidom osiguranja od nezaposlenosti u smislu stava 1. ovog člana ne smatra se prekid osiguranja od nezaposlenosti kraći od 30 dana.

(4) Radnik ostvaruje prava iz stava 1. ovog člana i u slučaju kada jednostrano otkaže ugovor poslodavcu zbog neisplaćenih plata i doprinosa u periodu dužem od tri mjeseca.“

Član 10.

Član 37. mijenja se i glasi:

„Pored prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona, nezaposlenom licu iz člana 4. ovog zakona pripada pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine, računajući od dana podnošenja zahtjeva, ukoliko će sa tim stažom osiguranja i vremenom provedenim u osiguranju steći uslove za starosnu penziju.“

Član 11.

Član 38. mijenja se i glasi:

„(1) Prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona nezaposleno lice može ostvariti pod uslovom da je za vrijeme propisanog minimalnog trajanja osiguranja uplaćen doprinos za osiguranje od nezaposlenosti, u skladu sa propisima kojima se uređuju doprinosi.

(2) Prava iz čl. 35. i 36. ovog zakona ostvaruje i strani državljanin i lice bez državljanstva pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima kojima se uređuje zapošljavanje stranih državljana i lica bez državljanstva.

(3) Novčana naknada nezaposlenom licu pripada od prvog dana od dana prestanka radnog odnosa, ako se prijavi na evidenciju i podnese zahtjev Zavodu u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa.

(4) Nezaposlenom licu koje podnese zahtjev za ostvarivanje prava iz član 36. stav 1. ovog zakona, po isteku roka od 30 dana, novčana naknada pripada od dana podnošenja zahtjeva, umanjena za period kašnjenja nakon isteka roka od 30 dana.

(5) Pravo na novčanu naknadu nema nezaposleno lice koje podnese zahtjev po isteku vremena za koje bi mu pravo na novčanu naknadu pripadalo u skladu sa ovim zakonom.“

Član 12.

U članu 39. stav 1. mijenja se i glasi:

„Prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona ostvaruju se za period u zavisnosti od dužine radnog staža i to:

- a) do navršenih 12 mjeseci – mjesec dana,
- b) od jedne do navršene dvije godine – 2 mjeseca,
- v) od dvije do navršenih pet godina – 3 mjeseca,
- g) od pet do navršenih deset godina – 6 mjeseci,

- d) od deset do navršenih 20 godina – 9 mjeseci,
- đ) od 20 do navršenih 30 godina – 12 mjeseci,
- e) od 30 do navršenih 35 godina – 18 mjeseci,
- ž) preko 35 godina – 24 mjeseca.“

Član 13.

U članu 40. stav 2. mijenja se i glasi:

„Ako se za vrijeme trajanja roka iz člana 39. stav 1. ovog zakona nezaposlenom licu obustavi isplata novčane naknade i ostvarivanje drugih prava iz člana 36. ovog zakona, koje je ostvarivalo određeno vrijeme u smislu stava 1. ovog člana, ponovo mu se dozvoljava nastavak isplate novčane naknade utvrđene na osnovu člana 36. ovog zakona i ostvarivanje drugih prava što traje do isteka roka iz člana 39. ovog zakona.“

Poslije stava 2. dodaju se novi st. 3, 4. i 5. koji glase:

„(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana nezaposlenom licu, ukoliko je za njega povoljnije, obračunava se ponovo novčana naknada i ostvarivanje drugih prava iz člana 36. ovog zakona nakon prestanka radnog odnosa pod uslovom da se prijavi Zavodu u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa.

(4) Po isteku roka od 30 dana nastavak isplate novčane naknade nezaposlenom licu pripada od dana podnošenja zahtjeva, umanjena za period kašnjenja nakon isteka roka od 30 dana.

(5) Pravo na nastavak isplate novčane naknade nema nezaposleno lice koje podnese zahtjev po isteku vremena za koje bi mu pravo na nastavak isplate pripadalo u skladu sa ovim zakonom.“

Član 14.

U članu 43. u stavu 1. tačka z) mijenja se i glasi:

„se ne javi Zavodu jedanput u 30 dana.“

Član 15.

U članu 44. stav 5. briše se.

Dosadašnji stav 6. postaje stav 5.

Član 16.

Član 46. briše se.

Član 17.

Član 47. mijenja se i glasi:

„(1) Novčana naknada isplaćuje se:

a) za nezaposleno lice koje ima do 15 godina radnog staža u iznosu 45% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednja tri mjeseca rada,

b) za nezaposleno lice koje ima više od 15 godina radnog staža u iznosu 50% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednja tri mjeseca rada.

(2) Iznos novčane naknade iz stava 1. ovog člana ne može biti niži od 80% najniže plate u Republici, niti viši od iznosa jedne prosječne plate nakon oporezivanja u Republici za prethodnu godinu prema podacima Republičkog zavoda za statistiku objavljenim u

‘Službenom glasniku Republike Srpske’, ukoliko je nezaposleno lice bilo zaposleno sa punim radnim vremenom.

(3) Nezaposlenom licu koje je radilo sa nepunim radnim vremenom novčana naknada iz stava 2. ovog člana određuje se u srazmjeri sa obimom radnog vremena koje je imalo prije prestanka radnog odnosa.

(4) Novčana naknada se isplaćuje mjesečno.“

Član 18.

Član 51. mijenja se i glasi:

„(1) Zavod vodi evidencije o:

a) nezaposlenim licima,

b) licima koja traže promjenu zaposlenja,

v) licima koja ostvaruju prava po osnovu nezaposlenosti.

(2) Lični podaci lica iz stava 1. ovog člana prikupljaju se i obrađuju u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka građana.

(3) Lica iz stava 1. ovog člana prijavljuju se organizacionoj jedinici Zavoda nadležnoj prema mjestu prebivališta.

(4) Lica pod međunarodnom zaštitom prijavljuju se Zavodu prema mjestu boravka.

(5) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje sadržaj i način vođenja evidencija o licima iz stava 1. ovog člana.“

Član 19.

Član 52. mijenja se i glasi:

„Nezaposleno lice je dužno da, u roku od 15 dana, Zavod obavijesti o nastanku svake promjene podataka o kojima Zavod vodi evidenciju.“

Član 20.

Član 55. briše se.

Član 21.

Član 60. mijenja se i glasi:

„(1) Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši nadležna inspekcija u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

(3) Zavod je obavezan najmanje jedanput godišnje podnijeti izvještaj o svom radu u skladu sa zakonom kojim se uređuje sistem javnih službi.

(4) Agencija je obavezna najmanje jedanput godišnje podnijeti izvještaj o svom radu Ministarstvu.“

Član 22.

Poslije člana 67. dodaje se novi član 67a. koji glasi:
„Član 67a.

Postupak za ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti koji nije okončan do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se u skladu sa odredbama ovog zakona, ukoliko je povoljniji za nezaposleno lice.“

Član 23.

Poslije člana 69. dodaje se novi član 69a. koji glasi:
„Član 69a.

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti Pravilnik o evidencijama nezaposlenih lica (član 51).“

Član 24.

Poslije člana 70. dodaje se novi član 70a. koji glasi:
„Član 70a.

(1) Zavod će do 31. decembra 2019. godine nastaviti voditi sve evidencije o nezaposlenim licima u skladu sa odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (‘Službeni glasnik Republike Srpske’, br. 30/10 i 102/12).

(2) Nezaposlena lica kao aktivni tražioci posla i lica koja su prijavljena na Zavod radi ostvarivanja drugih prava u skladu sa odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (‘Službeni glasnik Republike Srpske’, br. 30/10 i 102/12) do 31. decembra 2019. godine ostvarivaće prava na zdravstveno osiguranje posredstvom Zavoda, ukoliko ranije ne steknu status osiguranika u skladu sa drugim propisom.“

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE
NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU
U ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZPOSLENOSTI

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona nalazi se u Amandmanu XXXII na član 68. tačka 12. Ustava Republike Srpske, kojom je propisano da Republika uređuje i obezbjeđuje radne odnose, zaštitu na radu i zapošljavanje. Pored toga, prema članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, za donošenje zakona nadležna je Narodna skupština Republike Srpske.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04-020-984/19 od 17. maja 2019. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika uređuje i obezbjeđuje, između ostalog, radne odnose zaštitu na radu i zapošljavanje. Takođe, ustavni osnov sadržan je i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 41. stav. 1. tačka 5. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), u Obrazloženju Zakona naveo razloge za donošenje izmjena i dopuna Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 30/10 i 102/12). Osnovni razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti je dobijanje preciznih podataka o ponudi radne snage na tržištu rada Republike Srpske, budući da su se u periodu od stupanja na snagu važećeg Zakona do danas na tržištu rada Republike Srpske desile značajne izmjene kako u obimu, tako i u strukturi nezaposlenih lica. Strategija zapošljavanja Republike Srpske kao jedan o svojih operativnih ciljeva definiše neophodnost postojanja preciznih podataka o ponudi radne snage.

Ovim zakonom uređuju se poslovi u oblasti zapošljavanja, posredovanje u zapošljavanju, nosioci funkcije posredovanja u zapošljavanju, zapošljavanje na javnim radovima, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, prava nezaposlenih lica i uslovi za njihovo ostvarivanje, te druga pitanja od značaja za organizovano zapošljavanje u Republici Srpskoj.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo razmotrio je Nacrt zakona i, ne upuštajući se u cjelishodnost normi, obrađivaču dao određene primjedbe i sugestije koje su se odnosile na usklađivanja predloženog teksta Nacrta zakona sa članom 103. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, kojim je propisano da se izmjene i dopune propisa na koje su primijenjena Pravila normativno-pravne tehnike za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 13/06 i 20/06) vrše se prema tim pravilima.

Takođe, data je primjedba da se izvrši terminološko usklađivanje odredaba Nacrta zakona sa Zakonom o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 1/16 i 66/18) i Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 134/11, 82/13 i 103/15).

U skladu sa članom 60. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, a budući da se izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti na drugačiji način uređuje vođenje evidencija nezaposlenih lica,

Sekretarijat za zakonodavstvo je obrađivaču ukazao da je istovremeno sa izmjenama ovog zakona neophodno pristupiti izmjeni Zakona o evidencijama u oblasti rada i zdravstvenog osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 18/94 i 64/06)

Obrađivač Zakona je usvojio navedene primjedbe i sugestije i ugradio ih u tekst Zakona.

Obrađivač Zakona je u Obrazloženju Zakona naveo da je, u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 10. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske i t. 4. i 15. Smjernica za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12), utvrđeno da Zakon ima značaja za javnost i da je Prednacrt zakona bio objavljen na internet stranici Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite, radi dostavljanja primjedaba i sugestija. Takođe, obrađivač je naveo da su prilikom izrade Nacrta zakona kao članovi radne grupe učestvovali i predstavnici reprezentativnih udruženja poslodavaca i sindikata čime su obezbijeđene konsultacije sa zainteresovanim licima.

Budući da je predmetni zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-1708/19 od 20. maja 2019. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, ustanovljeno je da ne postoje izvori prava EU relevantni za predmetnu materiju, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „neprimjenjivo“.

Predmetnu materiju u dijelu primarnih izvora prava EU, uređuje Povelja o osnovnim pravima Evropske unije, Glava IV – Solidarnost, čl. 27–36 / Charter of Fundamental Rights of the European Union, Title IV – Solidarity, Articles 27–36.

U dijelu ostalih izvora prava EU obrađivač je uzeo u obzir Povelju Evropske zajednice o osnovnim socijalnim pravima radnika iz 1989. godine / Community Charter of the Fundamental Social Rights of Workers (1989).

Prilikom izrade nacrta obrađivač je koristio sljedeću praksu i standarde Savjeta Evrope: Evropsku socijalnu povelju iz 1961 (revidirana 1996) / European Social Charter (1961) – revised 1996 i Konvenciju Savjeta Evrope o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda CETS br.005 Rim, 4 novembar 1950 / Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms CETS No.005 Rome, 4. November 1950.

Pored navedenog, obrađivač je prilikom izrade nacrta konsultovao sljedeće ostale međunarodne izvore prava: Konvencija MOR-a br. 88 o službi za zapošljavanje / ILO Convention, No. 88 on Employment Services; Konvencija MOR-a br. 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbeđenja / ILO Convention, No. 102 on Minimal Norm of Social Security, Konvencija MOR-a br. 122 o politici zapošljavanja / ILO Convention, No. 122 on Employment Policy, Konvencije MOR-a br. 168 o promociji zapošljavanja i zaštiti od nezaposlenosti / ILO Conventions, No. 168 on Promotion of Employment and Unemployment Protection i Konvencije MOR-a br. 181 o privatnim agencijama za zapošljavanje / ILO Conventions, No. 181 on Private Employment Agencies.

Donošenje ovog nacrta doprinijeće ispunjavanju obaveza sadržanih u članu 99. SCP1, koje se odnose na saradnju ugovornih strana u oblasti socijalne politike.

Donošenje predmetnog nacrta, predviđeno Akcionim planom usklađivanja zakonodavstva Republike Srpske sa pravnom tekovinom Evropske unije i praksom i standardima Savjeta Evrope za 2019. godinu.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Trenutno važeći Zakon o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti stupio je na snagu 2010. godine, a 2012. godine usvojene su izmjene i dopune ovog zakona. U periodu od stupanja na snagu važećeg Zakona do danas na tržištu rada Republike Srpske desile su se značajne izmjene i u obimu, i u strukturi nezaposlenih lica. Isto tako, kroz sprovedene analize zakonodavnog okvira zemalja u okruženju, konstatovana je neophodnost razdvajanja ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje od statusa nezaposlenog lica, a sve u cilju dobijanja preciznih podataka o ponudi radne snage na tržištu rada Republike Srpske, koji je definisan kao jedan od operativnih ciljeva u Strategiji zapošljavanja Republike Srpske 2016–2020. godine.

U cilju unapređenja oblasti vođenja evidencija o nezaposlenim licima u planu su i zakonodavne intervencije u Zakonu o evidencijama u oblasti rada i zdravstvenog osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 18/94 i 64/06).

Pored navedene potrebe boljeg zakonskog uređivanja sticanja statusa nezaposlenog lica i kvalitetnijeg vođenja evidencija o nezaposlenim licima, u skladu sa potrebom omogućavanja snažnije socijalno-ekonomske zaštite nezaposlenih lica kojima bez njihove saglasnosti, krivice ili zahtjeva prestane radni odnos, kroz predložena rješenja produženo je trajanje dužine prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti i njena visina. Kroz predložena rješenja koja se odnose na povećanje obima prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti uvaženi su zahtjevi reprezentativnih sindikata i udruženja poslodavaca organizovanih na nivou Republike Srpske.

Budući da je kroz višegodišnju primjenu važećeg Zakona primijećeno da su određene zakonske odredbe nedovoljno jasne, a što je u praksi dovodilo do problema u primjeni pojedinih zakonskih odredaba, izvršene su normativnopravne korekcije u određenom broju zakonskih odredaba.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (u daljem tekstu: Nacrt zakona) kao jedan od osnovnih predmeta, odnosno oblasti koje se uređuju Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (u daljem tekstu: Zakon) dodaju se „poslovi u oblasti zapošljavanja“. Ova izmjena je neophodna jer su poslovi u oblasti zapošljavanja znatno širi pojam od termina „posredovanja u zapošljavanju“ koji se trenutno koristi.

Članom 2. Nacrta zakona definiše se obim termina „poslovi u zapošljavanju“, u kontekstu navedene izmjene u korištenoj terminologiji, koji obuhvata: posredovanje u zapošljavanju, javno obavještavanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja, profesionalnu orijentaciju i savjetovanje o planiranju karijere, stručno osposobljavanje i pripremu za zapošljavanje, sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja, izdavanje dozvola za rad strancu i licu bez državljanstva u skladu sa zakonom i sprovođenje drugih poslova usmjerenih na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Članom 3. Nacrta zakona vrši se izmjena člana 4. Zakona tako da se mijenja definicija „nezaposlenog lica“, te briše mogućnost da JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske (u

daljem tekstu: Zavod) vodi evidencije o licima koja aktivno ne traže zaposlenje, odnosno prijavljuju se Zavodu radi ostvarivanja drugih, prije svega socijalnih prava. Osnovna svrha odredaba ovog člana Zakona je da se samo lica koja aktivno traže zaposlenje prijavljuju na evidenciju nezaposlenih lica Zavoda, koji u skladu sa svojim nadležnostima posreduje u njihovom zapošljavanju, odnosno povećava mogućnost njihovog zapošljavanja na tržištu rada kroz obezbjeđivanje individualnih planova zapošljavanja i sprovođenje drugih aktivnih mjera.

Članom 4. Nacrta zakona vrši se izmjena člana 9. stav 1. Zakona, kojim se propisuje sastav Upravnog odbora Zavoda na način da se umjesto većinskim po jedno mjesto obezbjeđuje reprezentativnim organizacijama radnika i poslodavaca. Ova izmjena je posljedica je usvajanja novog Zakona o radu 2016. godine, kojim nisu utvrđene posebne privilegije za većinske reprezentativne sindikate ili većinska reprezentativna udruženja poslodavaca, već svi reprezentativni sindikati i udruženja poslodavaca, organizovana na istom nivou, imaju jednak – ravnopravan status.

Članom 5. Nacrta zakona vrši se tehnička korekcija u pozivanju u članu 13. stav 5. Zakona.

Članom 6. Nacrta zakona dodaje se novi član 13a. kojim se propisuje dužnost da privatne agencije za posredovanje u zapošljavanju tu djelatnost obavljaju isključivo u skladu sa ovim zakonom, te da Ministarstvo obavještavaju o svim okolnostima koje mogu da utiču na ispunjavanje uslova za obavljanje te djelatnosti. Istim članom Ministarstvu se daje ovlaštenje da po službenoj dužnosti, prijavi nadležnih inspeksijskih organa ili po zahtjevu Agencije za posredovanje u zapošljavanju donese rješenje kojim se ukida rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju i Agencija briše iz Registra ukoliko prestane da ispunjava uslove za obavljanje te djelatnosti, prestane sa radom ili se utvrdi da djelatnost posredovanja u zapošljavanju vrši u suprotnosti sa važećim propisima.

Članom 7. Nacrta zakona mijenja se odredba člana 23. stav 1. Zakona, kojom se propisuje da Zavod može da učestvuje u realizaciji programa zapošljavanja koje finansira Republika i drugi finansijeri na način da Zavod obavezno mora da učestvuje u realizaciji programa zapošljavanja koje finansira Republika, a da može da učestvuje u realizaciji programa koje finansiraju drugi domaći ili inostrani akteri. Time se izbjegava mogućnost da Zavod, kao javna služba za zapošljavanje Republike Srpske, bude isključena iz programa koji se finansiraju ili sufinansiraju iz sredstava Republike Srpske.

Članom 8. Nacrta zakona briše se stav 2. u članu 35. Zakona, kojim se propisivalo da prava po osnovu nezaposlenosti mogu na lični zahtjev ostvariti i lica koja aktivno ne traže zaposlenje, odnosno koja su se prijavila na evidenciju radi ostvarivanja drugih prava. Svrha ove izmjene je da samo lica koja aktivno traže zaposlenje mogu da ostvaruju prava propisana ovim zakonom.

Članom 9. Nacrta zakona mijenja se član 36. Zakona, kojim se propisuje da lica kojima je radni odnos prestao bez njihovog zahtjeva, saglasnosti ili krivice imaju pravo na novčanu naknadu, zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje. Osnovna promjena u odnosu na postojeće zakonsko rješenje je propisivanje uslova za ostvarivanje navedenih prava na način da je osnov za ostvarivanje prava vrijeme provedeno u osiguranju (za slučaj nezaposlenosti), a ne staž osiguranja kao u postojećem rješenju. Naime, termin „staž osiguranja“ je termin iz propisa kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje i podrazumijeva rad sa punim radnim vremenom, odnosno rad sa nepunim radnim vremenom koji se preračunava u rad sa punim radnim vremenom. U smislu navedenog, značajan broj lica koja su radila sa nepunim radnim vremenom, čak i duži period od onog propisanog trenutno važećim zakonskim rješenjem, nije bilo u mogućnosti da koristi navedena prava po osnovu nezaposlenosti jer istovremeno kumulativno nisu ispunjavala i uslov koji se odnosi na dužinu staža osiguranja (npr. lica koje je neprekidno radilo sa polovinom punog radnog vremena 12

mjeseci, za taj period je ostvarilo samo šest mjeseci staža osiguranja, i u smislu važećeg propisa ne može da ostvari pravo na novčanu naknadu i druga propisana prava).

Novina u odnosu na postojeće rješenje je definisana i u stavu 4. ovog člana, kojim se propisuje da, izuzetno od opšteg načela da pravo na novčanu naknadu ostvaruju samo nezaposlena lica kojima je radni odnos prestao bez njegovog zahtjeva, saglasnosti ili krivice, to pravo mogu da ostvare i nezaposlena lica koja su jednostrano otkazala ugovor o radu poslodavcu zbog povrede obaveza od strane poslodavca, u smislu propisa kojim se uređuju radni odnosi, a koji se u praksi najčešće ogledaju u kašnjenju u isplati plate i neuredno uplaćivanje obaveznih doprinosa za socijalno osiguranje.

Članom 10. Nacrta zakona vrši se izmjena člana 37. Zakona na način da se na precizniji način propisuje ostvarivanje prava na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine, a čije ostvarivanje je, u skladu sa važećim zakonskim odredbama, bilo otežano zbog različitih tumačenja ove zakonske odredbe u situacijama kada je nezaposlenim licima neuredno uplaćivan doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje u ranijem periodu. Propisivanje navedenog prava na predloženi način omogućava da radnici koji imaju određeni prekid u plaćanju doprinosa ostvare to pravo kod Zavoda, te nakon sticanja uslova za ostvarivanje prava na penziju, a tiču se dužine trajanja staža osiguranja, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, uplate neuplaćene doprinose i na taj način ostvare pravo na starosnu penziju.

Članom 11. Nacrta zakona na precizniji i jednostavniji način propisuje se postupak ostvarivanja prava iz člana 37. Zakona.

Članom 12. Nacrta zakona propisuje se dužinu trajanja prava iz člana 36. Zakona na način da se produžava trajanje prava u odnosu na postojeće zakonsko rješenje. Najznačajnija promjena je propisivanje dužeg trajanja prava za nezaposlena lica sa dužim radnim stažom koji se produžava za sva nezaposlena lica koja su radila više od pet godina i produžavanje maksimalne dužine trajanja prava sa 12 na 24 mjeseca za lica sa stažom dužim od 35 godina radnog staža. Unija udruženja poslodavaca Republike Srpske se izričito protivi izmjenama ovog člana i produžavanju trajanja prava na novčanu naknadu, a navedeni stav obrazlažu činjenicom da bi predložene izmjene podsticale neaktivnost nezaposlenih lica i negativno uticale na povratak tih lica na tržište rada.

Članom 13. Nacrta zakona vrše se izmjene člana 40. Zakona u cilju preciznijeg definisanja postupka nastavka korištenja prava na novčanu naknadu u slučajevima kada se pravo obustavi iz zakonom propisanih razloga. Ista tako, ovim odredbama se uređuju i uočene pravne praznine u postupku ostvarivanja prava na novčanu naknadu i na nedvosmislen način preciziraju rokovi za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava na novčanu naknadu.

Članom 14. Nacrta zakona precizira se obaveza nezaposlenih lica da se ne javi Zavodu jedanput u 30 dana pod prijetnjom gubitka prava i brisanja sa evidencije nezaposlenih koju vodi Zavod. Cilj ovih izmjene je podsticanje aktivnosti nezaposlenih lica, a sve u cilju njihovog što bržeg vraćanja na tržište rada i ponovno zasnivanje radnog odnosa, s obzirom na to da je rok obaveznog javljanja Zavodu sa važećih 60 dana smanjen na 30 dana.

Članom 15. Nacrta zakona vrši se brisanje stav 5. u članu 44. Zakona, a koji za postupak povrata više obračunatih i uplaćenih doprinosa na preplaćenu novčanu naknadu upućuje na primjenu podzakonskog akta koji više nije na snazi.

Članom 16. Nacrta zakona briše se član 46. Zakona koji je neprimjenjiv u praksi zbog naknadnog stupanja na snagu posebnih propisa kojim se uređuje oblast obavljanja preduzetničke djelatnosti, a čija rješenja su različita od onog definisanog članom koji se briše.

Članom 17. Nacrta zakona mijenja se član 47. Zakona, kojim se uređuje visina novčane naknade nezaposlenim licima. Promjene u odnosu na trenutno važeće rješenje se ogledaju u tome da se umjesto dužine „staža osiguranja“, pravnog instituta iz oblasti

penzijskog i invalidskog osiguranja, kao osnov za utvrđivanja visine novčane naknade koristi „radni staž“ pravni institut iz oblasti rada i radnih odnosa.

Stavom 2. ovog članom utvrđuje se novi najniži iznos novčane naknade, koji je u važećem Zakonu određen u visini od 30% prosječne neto plate (trenutni nominalni iznos je 256 KM mjesečno). Predloženo rješenje podrazumijeva da se najniža novčana naknada određuje u iznosu od 80% najniže plate u Republici Srpskoj, a to predstavlja nominalno povećanje iznosa sa 256 KM na 360 KM mjesečno.

Članom 18. Nacrta zakona mijenja se član 51. Zakona, kojim se uređuju evidencije koje vodi Zavod. Osnovna promjene u odnosu je dosadašnje rješenje je brisanje odredaba koje utvrđuju obavezu Zavoda da vodi evidencije o licima koja aktivno ne traže posao, a Zavodu se prijavljuju radi ostvarivanja drugih prava, te upućivanje na detaljno uređivanje evidencija koje vodi Zavod kroz donošenje posebnog pravilnika.

Članom 19. Nacrta zakona vrše se izmjene člana 52. Zakona na način da se sadržaj ovog člana redukuje s obzirom na to da su drugim odredbama propisani rokovi u kojima nezaposleno lice ima obavezu da se javi Zavodu, te da Zavod više ne vodi evidencije o licima koja aktivno ne traže zaposlenje.

Članom 20. Nacrta zakona briše se član 55. Zakona, kojim se propisuje postupak prijavljivanja i vođenja evidencija o licima koja aktivno ne traže zaposlenje, a Zavodu se prijavljuju radi ostvarivanja drugih prava.

Članom 21. Nacrta zakona izvršene su izmjene člana 60. Zakona radi preciznijeg i jasnijeg normativnopravnog propisivanja vršenja nadzora nad primjenom Zakona. Novinu predstavlja propisivanje obaveze privatnim agencijama za posredovanje u zapošljavanju da najmanje jednom godišnje Ministarstvu dostave izvještaj o svom radu.

Članom 22. Nacrta zakona propisana je prelazna odredba kojom se uređuje vođenje postupaka za ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti nakon stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona.

Članom 23. Nacrta zakona propisuje se obaveza ministru rada i boračko-invalidske zaštite da u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona donese Pravilnik o evidencijama nezaposlenih lica iz člana 51. Zakona.

Članom 24. Nacrta zakona propisana je prelazna odredba kojom se uređuje način ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje lica koja su to pravo do sada ostvarivala na osnovu ovog zakona, a koja će, u skladu sa reformom sistema zdravstvenog osiguranja, to pravo ostvarivati direktno u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju.

VI PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Uvidom u sprovedeni proces metodologije kratke procjene uticaja propisa na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, Ministarstvo privrede i preduzetništva u Mišljenju broj: 18.06-020-1716/19 od 20. maja 2019. godine konstatuje:

- Da je Nacrt zakona planiran Programom rada Vlade i Narodne skupštine Republike Srpske za 2019. godinu.
- Da je obrađivač pravilno analizirao postojeće stanje i definisao problem u Obrascu o sprovođenju skraćenog PUP-a, te da je problem sastavni dio „Razloga za donošenje ili izmjenu i/ili dopunu zakona“.
- Da je obrađivač pravilno definisao cilj koji se želi postići zakonom.

U pogledu procesa konsultacija, obrađivač navodi da je Prednacrt zakona objavljen na internet stranici Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite, te da je prilikom izrade zakona

formirana radna grupa koju su pored obrađivača činili i predstavnici JU Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i socijalnih partnera (reprezentativna udruženja poslodavaca i sindikata).

Kod utvrđivanja opcija za rješavanje problema, obrađivač navodi da je regulatorna promjena jedina opcija za rješavanje problema i ostvarenje ciljeva.

U vezi sa uticajem na poslovno okruženje, obrađivač je naveo da će se izmjenama i dopunama ovog zakona pozitivno uticati na poslovno okruženje, jer će se omogućiti tačniji prikaz i ponuda radne snage sa kojom raspolaže Republika Srpska, a što će uticati na lakše povezivanje poslovnih subjekata sa raspoloživom radnom snagom, te lakši pristup kvalifikovanim radnicima, odnosno lakše zadovoljavanje potrebe tržišta i bolje poslovanje privrednih subjekata.

Što se tiče uticaja na javne budžete, obrađivač je naveo da Nacrt ovog zakona neće imati direktan uticaj na javne budžete.

U vezi sa socijalnim uticajima obrađivač navodi da će Nacrt zakona pozitivno uticati na zdravstveni i socijalni status građana u slučaju nezaposlenosti, budući da je produženo trajanje zdravstvenog i penzijsko-invalidskog osiguranja za vrijeme nezaposlenosti. Pored toga produženo je i trajanje prava na isplatu novčane naknade u slučaju nezaposlenosti uz povećanje iznosa ove naknade. Dužina trajanja ovih prava zavisiće od dužine trajanja radnog staža, a ne staža osiguranja kako je to bilo predviđeno važećim zakonom. Isto tako nezaposleno lice nakon gubitka posla može da bira za njega povoljnije rješenje za ostvarivanja prava na naknadu. Ove izmjene omogućiće bolji položaj nezaposlenih lica, lakše ostvarenje i zaštitu navedenih prava, a time i bolji socijalno-ekonomski status ovih lica. Ovim Nacrtom precizira se i situacija u kojoj radnik može jednostrano otkazati ugovor o radu poslodavcu, a da se pri tom ne smatra krivim. Na taj način olakšava se ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti, jer se pojednostavljuje procedura utvrđivanja krivice od strane nadležne institucije. Nezaposlena lica koja su prijavljena u Zavodu za zapošljavanje radi ostvarivanja drugih prava, odnosno prava na zdravstveno osiguranje, moći će do 31. decembra 2019. godine ostvarivati pravo na zdravstveno osiguranje posredstvom Zavoda za zapošljavanje, ukoliko ranije ne steknu status osiguranika u skladu sa drugim propisom, odnosno Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o doprinosima, u kojima će biti propisan rok i način prelaska i administriranja zdravstvenog osiguranja za nezaposlena lica sa Zavoda za zapošljavanje na Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske.

U vezi sa uticajem na životnu sredinu, obrađivač navodi da Nacrt neće imati uticaja na životnu sredinu.

Obrađivač navodi da se Nacrtom ovog zakona uvodi nova formalnost, odnosno rješenja o ukidanju rješenja o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju. Svrha formalnosti je stvaranje adekvatnog pravnog osnova po kome bi se iz Registra pravnih i fizičkih lica kojima je izdato rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju, brisale Agencije za posredovanje u zapošljavanju koje ne ispunjavaju zakonski propisane uslove za dalje postojanje. Na taj način će se obezbijediti i zaštita nezaposlenih lica.

Ministarstvo privrede i preduzetništva utvrdilo je da je obrađivač, prilikom primjene skraćenog procesa procjene uticaja propisa, postupio u skladu s metodologijom propisanom u t. VI i VIII Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa u postupku izrade propisa.

Sugerise se obrađivaču da postupi u skladu sa tačkom XV Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa prilikom izrade podzakonskog akta.

VII UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

U skladu sa Smjericama za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12), predlagač je utvrdio da je ovaj zakon od interesa za javnost jer spada u propise kojima se uređuje organizovanje i djelovanje sindikata i udruženja poslodavaca, odnosno aspekti radnih odnosa u smislu tačke 7. Smjernica.

U skladu sa tačkom 4. Smjernica, Prednacrt zakona je bio objavljen na internet stranici Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite. U ostavljenom roku od 15 dana, a i kasnije, nisu zaprimljene eventualne primjedbe, prijedlozi ili sugestije. U pripremi i izradi ovog zakona, između ostalih, kao članovi Radne grupe, učestvovali su i predstavnici reprezentativnih udruženja poslodavaca i sindikata, čime su obezbijedene konsultacije sa zainteresovanim licima s obzirom na to da oni zastupaju interese i predstavljaju poslodavce i radnike, kao što je to je propisano tačkom 12. Smjernica o načinu učešća javnosti u konsultacijama.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske. Sredstva neophodna za isplatu uvećanih novčanih naknada nezaposlenih lica biće obezbijedena u budžetu Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske.

**ZAKON O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA
ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI**

(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se **poslovi u oblasti zapošljavanja**, posredovanje u zapošljavanju, nosioci funkcije posredovanja u zapošljavanju, zapošljavanje na javnim radovima, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, prava nezaposlenih lica i uslovi za njihovo ostvarivanje, te druga pitanja od značaja za organizovano zapošljavanje u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika).

Član 3.

Poslovi u oblasti zapošljavanja su:

- a) posredovanje u zapošljavanju,**
- b) javno obavještavanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja,**
- v) profesionalna orijentacija i savjetovanje o planiranju karijere,**
- g) stručno osposobljavanje i priprema za zapošljavanje,**
- d) sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja,**
- đ) izdavanje dozvola za rad strancu i licu bez državljanstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje zapošljavanje stranaca i lica bez državljanstva,**
- e) sprovođenje drugih poslova usmjerenih na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti u skladu sa ovim zakonom i propisima koji se donose u skladu sa ovim zakonom.**

Član 4.

- (1) Nezaposlenim licem u smislu ovog zakona smatra se lice prijavljeno na evidenciju Zavoda, starosti od 15 do 65 godina, sposobno ili ograničeno sposobno za rad koje nije u radnom odnosu, aktivno traži posao i raspoloživo je za rad.**
- (2) Nezaposleno lice aktivno traži zaposlenje ako ispunjava obaveze po ovom zakonu i individualnom planu zapošljavanja koji sačinjava Zavod.**
- (3) Nezaposleno lice raspoloživo je za rad ako se odaziva na svaki poziv Zavoda radi pripreme za zapošljavanje i posredovanje u zapošljavanju, ukoliko nije objektivno spriječeno da prihvati ponuđeno zaposlenje i rad.**
- (4) Pod objektivnim okolnostima koje nezaposleno lice mogu da spriječe da prihvati ponuđeno zaposlenje i rad naročito se smatraju: privremena spriječenost za rad zbog povrede ili bolesti, briga o bolesnom članu porodičnog domaćinstva, udaljenost mjesta rada od prebivališta radnika, neodgovarajuće kvalifikacije za rad i drugo.**
- (5) Lice koje aktivno traži zaposlenje, u smislu ovog zakona, smatra se i zaposleno lice koje traži promjenu zaposlenja u skladu sa svojom stručnom spremom.**
- (6) Nezaposlenim licem, u smislu ovog zakona, ne smatra se učenik, redovni student, nosilac komercijalnog poljoprivrednog gazdinstva u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast poljoprivrede, penzionisana lica, lica kojima prava iz radnog odnosa**

miruju i vlasnik ili suvlasnik više od 51% udjela u pravnom subjektu koji obavlja profitnu djelatnost.

Član 9.

(1) Upravni odbor Zavoda (u daljem tekstu: Upravni odbor) ima pet članova uključujući i predsjednika odbora, od kojih tri člana imenuje osnivač na osnovu postupka javne konkurencije, vodeći računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova, a po jednog člana imenuju reprezentativni sindikati i reprezentativne organizacije poslodavaca organizovane na nivou Republike.

(2) Trajanje mandata i druga pitanja u vezi sa radom Upravnog odbora bliže se uređuju Statutom Zavoda.

Član 13.

(1) Poslove zapošljavanja koji se odnose na posredovanje u zapošljavanju, savjetovanje za izbor zanimanja i osposobljavanje i pripremu za zapošljavanje, pored Zavoda, obavljaju i pravna lica kao privredna društva i fizička lica kao preduzetnici (u daljem tekst: Agencija) koji ispunjavaju uslove za obavljanje tih poslova.

(2) Ministar rada i boračko-invalidske zaštite (u daljem tekstu: ministar) pravilnikom propisuje uslove za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju, u smislu stava 1. ovog člana.

(3) Ministar donosi rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju.

(4) Rješenje iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv istog se može pokrenuti upravni spor.

(5) Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite (u daljem tekstu: Ministarstvo) vodi Registar pravnih i fizičkih lica kojima je izdato rješenje iz stava 3. ovog člana.

Član 13a.

(1) Agencija je dužna da:

a) poslove posredovanja u zapošljavanju vrši u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje pravnih lica,

b) obavijesti Ministarstvo o svim okolnostima koje mogu da utiču na ispunjavanje uslova za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju, u roku od 15 dana od dana nastanka tih okolnosti,

v) obavijesti Ministarstvo o prestanku obavljanja djelatnosti posredovanja u zapošljavanju, u roku od osam dana od dana prestanka obavljanja djelatnosti.

(2) Ministar po zahtjevu Agencije, po prijavi nadležnog inspektora ili po službenoj dužnosti, u slučajevima nepoštivanja obaveza iz stava 1. ovog člana, donosi rješenje kojim se ukida rješenje iz člana 13. stav 3. ovog zakona i briše Agenciju iz Registra pravnih i fizičkih lica kojima je izdato rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 23.

(1) Zavod učestvuje u realizaciji programa zapošljavanja koji finansira Republika, a može učestvovati u realizaciji programa koji finansiraju nadležni organi Bosne i Hercegovine, druge države, kao i domaće ili međunarodne organizacije i drugi donatori.

(1a) Agencije mogu učestvovati u realizaciji programa iz stava 1. ovog člana

(2) Uslovi i način učešća Zavoda i Agencija u realizaciji programa iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom sa organom, odnosno organizacijom koja finansira program.

Član 35.

(1) Svako lice koje se prijavi Zavodu radi traženja zaposlenja ima pravo na informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja, na posredovanje u zapošljavanju, na savjetovanje o izboru zanimanja i na stručno osposobljavanje i pripremu za zapošljavanje.

Član 36.

(1) Nezaposleno lice kojem je u smislu propisa o radu prestao radni odnos bez njegovog zahtjeva, saglasnosti ili krivice, a koje je provelo najmanje osam mjeseci neprekidno u osiguranju od nezaposlenosti u posljednjih 12 mjeseci, ili 12 mjeseci sa prekidima u osiguranju od nezaposlenosti u posljednjih 18 mjeseci ima pravo na:

a) novčanu naknadu

b) zdravstveno osiguranje i

v) penzijsko i invalidsko osiguranje.

(2) Pravo iz stava 1. ovog člana, pod istim uslovima, pripada i licu koje je trajno prestalo da obavlja samostalnu djelatnost u skladu sa propisima kojima je uređena oblast penzijsko invalidskog osiguranja i oblast doprinosa i odjavilo se sa obaveznih vidova osiguranja.

(3) Prekidom osiguranja od nezaposlenosti u smislu stava 1. ovog člana ne smatra se prekid osiguranja od nezaposlenosti kraći od 30 dana.

(4) Radnik ostvaruje prava iz stava 1. ovog člana i u slučaju kada jednostrano otkaže ugovor poslodavcu zbog neisplaćenih plata i doprinosa u periodu dužem od tri mjeseca.

Član 37.

Pored prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona, nezaposlenom licu iz člana 4. ovog zakona pripada pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine, računajući od dana podnošenja zahtjeva, ukoliko će sa tim stažom osiguranja i vremenom provedenim u osiguranju steći uslove za starosnu penziju.

Član 38.

(1) Prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona nezaposleno lice može ostvariti pod uslovom da je za vrijeme propisanog minimalnog trajanja osiguranja uplaćen doprinos za osiguranje od nezaposlenosti, u skladu sa propisima kojima se uređuju doprinosi.

(2) Prava iz čl. 35. i 36. ovog zakona ostvaruje i strani državljanin i lice bez državljanstva pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima kojima se uređuje zapošljavanje stranih državljana i lica bez državljanstva.

(3) Novčana naknada nezaposlenom licu pripada od prvog dana od dana prestanka radnog odnosa, ako se prijavi na evidenciju i podnese zahtjev Zavodu u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa.

(4) Nezaposlenom licu koje podnese zahtjev za ostvarivanje prava iz član 36. stav 1. ovog zakona, po isteku roka od 30 dana, novčana naknada pripada od dana podnošenja zahtjeva, umanjena za period kašnjenja nakon isteka roka od 30 dana.

(5) Pravo na novčanu naknadu nema nezaposleno lice koje podnese zahtjev po isteku vremena za koje bi mu pravo na novčanu naknadu pripadalo u skladu sa ovim zakonom.

Član 39.

(1) Prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona ostvaruju se za period u zavisnosti od dužine radnog staža i to:

- a) do navršenih 12 mjeseci – mjesec dana,**
- b) od jedne do navršene dvije godine – 2 mjeseca,**
- v) od dvije do navršenih pet godina – 3 mjeseca,**
- g) od pet do navršenih deset godina – 6 mjeseci,**
- d) od deset do navršenih 20 godina – 9 mjeseci,**
- đ) od 20 do navršenih 30 godina – 12 mjeseci,**
- e) od 30 do navršenih 35 godina – 18 mjeseci,**
- ž) preko 35 godina – 24 mjeseca.**

(2) Kod ponovnog ostvarivanja prava na novčanu naknadu u staž osiguranja se uračunava samo staž osiguranja koji je nezaposleno lice ostvarilo poslije primanja posljednje novčane naknade.

Član 40.

(1) Ako nezaposleno lice prije isteka roka iz člana 39. ovog zakona zasnuje radni odnos ili ostvari pravo na naknadu plate po bilo kom osnovu, obustavlja mu se isplata novčane naknade i ostvarivanje drugih prava iz člana 36. ovog zakona, s danom kad otpočne da ostvaruje pravo po drugom osnovu.

(2) Ako se za vrijeme trajanja roka iz člana 39. stav 1. ovog zakona nezaposlenom licu obustavi isplata novčane naknade i ostvarivanje drugih prava iz člana 36. ovog zakona, koje je ostvarivalo određeno vrijeme u smislu stava 1. ovog člana, ponovo mu se dozvoljava nastavak isplate novčane naknade utvrđene na osnovu člana 36. ovog zakona i ostvarivanje drugih prava što traje do isteka roka iz člana 39. ovog zakona.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana nezaposlenom licu, ukoliko je za njega povoljnije, obračunava se ponovo novčana naknada i ostvarivanje drugih prava iz člana 36. ovog zakona nakon prestanka radnog odnosa pod uslovom da se prijavi Zavodu u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa.

(4) Po isteku roka od 30 dana nastavak isplate novčane naknade nezaposlenom licu pripada od dana podnošenja zahtjeva, umanjena za period kašnjenja nakon isteka roka od 30 dana.

(5) Pravo na nastavak isplate novčane naknade nema nezaposleno lice koje podnese zahtjev po isteku vremena za koje bi mu pravo na nastavak isplate pripadalo u skladu sa ovim zakonom.

Član 43.

(1) Prava iz člana 36. ovog zakona, kao i prava iz člana 37, prestaju prije isteka roka iz člana 39. ovog zakona i korisnik prava se briše sa evidencije nezaposlenih ako:

- a) zasnuje radni odnos,
- b) samostalno ili s drugim licem osnuje privredno društvo ili drugi oblik preduzetničke djelatnosti,
- v) otpočne da se bavi registrovanom poljoprivrednom djelatnošću,
- g) stekne uslove za ostvarivanje prava na starosnu ili invalidsku penziju, ili ostvari pravo na porodičnu penziju,
- d) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere bezbjednosti, zaštitne ili vaspitne mjere, u trajanju dužem od tri mjeseca,
- đ) neopravdano odbije da prihvati ponuđeno zaposlenje u mjestu prebivališta ili na udaljenosti do 50 kilometara od mjesta prebivališta, koje odgovara njegovim stručnim kvalifikacijama i radnoj sposobnosti,
- e) neopravdano odbije da se odazove na poziv nadležnog organa radi angažovanja na javnim radovima ili na otklanjanju posljedica više sile,
- ž) neopravdano odbije da se odazove na zahtjev Zavoda ili Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje da se stručno osposobi, dokvalifikuje ili prekvalifikuje za zanimanje koje odgovara njegovom stepenu stručne spreme, ako mu se time obezbjeđuje zaključivanje ugovora o radu,
- z) se ne javi Zavodu jedanput u 30 dana,**
- i) neopravdano odbije da se odazove na poziv Zavoda radi informisanja o mogućnostima zaposlenja,
- j) stekne status učenika ili redovnog studenta,
- k) se utvrdi da je pravo ostvario na osnovu neistinitih podataka ili na osnovu falsifikovanih isprava, te da je Zavodu dao lažne telefonske brojeve i kontakt adrese,
- l) se sam odjavi sa evidencije nezaposlenih,
- lj) se utvrdi da radi odnosno obavlja samostalnu djelatnost bez prijave na osiguranje, što se utvrđuje na osnovu pismenog izvještaj nadležne inspekcije,
- m) se odseli sa teritorije Republike, ako sporazumom iz člana 41. ovog zakona nije drugačije određeno i
- n) nastupi smrt korisnika.

(2) Korisnik kojem pravo prestane u slučaju iz stava 1. tačke e) ovog člana, pravo na ponovno prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih stiže nakon šest mjeseci od dana prestanka prava.

Član 44.

(1) Nezaposleno lice je dužno da najdalje za osam dana od dana nastanka okolnosti iz čl. 40. i 41. ovog zakona obavijesti Zavod o nastaloj promjeni.

(2) U slučajevima iz stava 1. ovog člana nezaposleno lice briše se sa evidencije nezaposlenih.

(3) Ukoliko nezaposleno lice i nakon nastanka okolnosti iz stava 1. ovog člana, kao i na osnovu lažnih podataka i isprava koje je podnijelo Zavodu, ostvari prava iz člana 36. ovog zakona, dužno je da Zavodu nadoknadi štetu u visini punog iznosa nezakonito ostvarene novčane naknade.

(4) Ako je na osnovu pravosnažne odluke suda ili odluke poslodavca nezaposleno lice vraćeno na rad i ako je poslodavac tom licu isplatio platu i doprinose po osnovu plate za razdoblje u kojem nije radio, to lice je dužno vratiti Zavodu cjelokupan iznos isplaćene novčane naknade.

(5) Zavod može odlučiti da se iznos novčane naknade iz stava 4. ovog člana vrati odjednom ili najviše u šest jednakih rata.

Član 46.
Briše se.

Član 47.

(1) Novčana naknada isplaćuje se:

a) za nezaposleno lice koje ima do 15 godina radnog staža u iznosu 45% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednja tri mjeseca rada,

b) za nezaposleno lice koje ima više od 15 godina radnog staža u iznosu 50% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednja tri mjeseca rada.

(2) Iznos novčane naknade iz stava 1. ovog člana ne može biti niži od 80% najniže plate u Republici, niti viši od iznosa jedne prosječne plate nakon oporezivanja u Republici za prethodnu godinu prema podacima Republičkog zavoda za statistiku objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srpske“, ukoliko je nezaposleno lice bilo zaposleno sa punim radnim vremenom.

(3) Nezaposlenom licu koje je radilo sa nepunim radnim vremenom novčana naknada iz stava 2. ovog člana određuje se u srazmjeri sa obimom radnog vremena koje je imalo prije prestanka radnog odnosa.

(4) Novčana naknada se isplaćuje mjesečno.

Član 51.

(1) Zavod vodi evidencije o:

a) nezaposlenim licima,

b) licima koja traže promjenu zaposlenja,

v) licima koja ostvaruju prava po osnovu nezaposlenosti.

(2) Lični podaci lica iz stava 1. ovog člana prikupljaju se i obrađuju u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka građana.

(3) Lica iz stava 1. ovog člana prijavljuju se organizacionoj jedinici Zavoda nadležnoj prema mjestu prebivališta.

(4) Lica pod međunarodnom zaštitom prijavljuju se Zavodu prema mjestu boravka.

(5) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje sadržaj i način vođenja evidencija o licima iz stava 1. ovog člana.

Član 52.

Nezaposleno lice je dužno da, u roku od 15 dana, Zavod obavijesti o nastanku svake promjeni podataka o kojima Zavod vodi evidenciju.

Član 55.
Briše se.

Član 60.

- (1) Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.**
- (2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši nadležna inspekcija u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.**
- (3) Zavod je obavezan najmanje jedanput godišnje podnijeti izvještaj o svom radu u skladu sa zakonom kojim se uređuje sistem javnih službi.**
- (4) Agencija je obavezna najmanje jedanput godišnje podnijeti izvještaj o svom radu Ministarstvu.**

Član 67a.

Postupak za ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti koji nije okončan do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se u skladu sa odredbama ovog zakona, ukoliko je povoljniji za nezaposleno lice.

Član 69a.

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti Pravilnik o evidencijama nezaposlenih lica (član 51).

Član 70a.

- (1) Zavod će do 31. decembra 2019. godine nastaviti voditi sve evidencije o nezaposlenim licima u skladu sa odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 30/10 i 102/12).**
- (2) Nezaposlena lica kao aktivni tražioci posla i lica koja su prijavljena na Zavod radi ostvarivanja drugih prava u skladu sa odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 30/10 i 102/12) do 31. decembra 2019. godine ostvarivaće prava na zdravstveno osiguranje posredstvom Zavoda, ukoliko ranije ne steknu status osiguranika u skladu sa drugim propisom.**